

سکته مغزی (CVA)

سکته مغزی زمانی اتفاق می افتد که رگی خونی در مغز مسدود یا پاره شود، بدون درمان سلولهای مغز به سرعت می میرند و میتوانند به ناتوانی جدی اندامهای بدن یا مرگ منجر شود. طبق آمارهای جهانی بیشترین مرگ و میر ناشی از سکته های مغزی به دلیل مراجعه با تاخیر به مراکز درمانی است. در درمان سکته مغزی ، ثانیه ها نیز اهمیت دارد. وقتی اکسیژن به مغز نمیرسد، مرگ سلولهای مغز در چند دقیقه آغاز میشود. به شرط مصرف داروهای حل کننده لخته خون در سه ساعت ابتدایی پس از بروز سکته مغزی میتوان از گسترش آسیب مغز کاست. وقتی بخشی از مغز از بین می رود ، اندامهایی از بدن که توسط بافت از بین رفته مغز کنترل می شوند ، از کار می افتند . به عبارت دیگر سکته مغزی سبب ناتوانی بلند مدت جسمی میشود.

علائم بیمار با احتمال سکته مغز حاد :

در شناسایی علائم سکته مغزی از معیارهای FAST استفاده میشود.

Face:F :وجود ضعف ناگهانی و یک طرفه در صورت که با معاینه کردن به صورت زیر مشخص میشود.از بیمار خواسته میشودابروهای خود را بالا ببرد،پلکهای خود را بسته و فشار دهد و یا لبخند بزند، اگر در هر کدام از این سه معاینه عدم قرینگی وجود داشته باشد بعنوان تست مثبت تلقی میشود.

A : Arm : هر گونه ضعف ناگهانی و یک طرفه در دست را شامل میشود ، بدین صورت معاینه میگردد که از بیمار خواسته می شود در حالت خوابیده و نشسته هر دو دست خود را با چشمان بسته همزمان بالا ببرد و بمدت ۱۰ ثانیه نگه دارد. هر گونه غیر قرینگی بصورت تست مثبت تلقی میشود . این معاینه برای اندام تحتانی هم در حالت خوابیده انجام میشود.

S: Speech : هر گونه اختلال ناگهانی در بیان یا درک گفتار به عنوان معیار مثبت تلقی میشود.

T : Tim : بروز هر یک از علائم فوق بصورت ناگهانی بوده و اگر از شروع این علائم از آخرین باری که بیمار سالم دیده شده است ، کمتر از سه ساعت سپری شده باشد نیاز فعال کردن کد استروک یا سکته مغزی میباشد.

علل بروز سکته مغزی :

- ضخیم و سفت شدن دیواره رگهای خونی بدنبال پلاکتهای ساخته شده از چربی ، کلسیم ، کلسترول و ...
- فشار خون بالا
- دیابت
- چاقی
- استعمال دخانیات
- کلسترول بالا
- عدم انجام فعالیت بدنی مناسب و چاقی و اضافه وزن
- مصرف الکل
- عدم رعایت رژیم غذایی مناسب حاوی سبزیجات و میوه و غلات و ماهی و مصرف بیش از اندازه چربی و نمک و کالری
- استفاده از قرصهای پیشگیری از بارداری یا هورمون درمانی با قرصهای حاوی استروژن
- سابقه شخصی و یا خانوادگی سکته مغزی ،سکته قلبی یا حمله اسکمیک گذرا

علائم سکته مغزی :

- بروز ناگهانی ضعف و بی حسی در یک طرف بدن
- تغییر ناگهانی دید در یک یا دو چشم یا دشواری بلع غذا
- تاری دید بخصوص در یک چشم
- سردردهای شدید بدون علت
- مشکل در صحبت کردن ، درک صحبت و شناخت دیگران
- احساس بی حسی یا فلج ناگهانی در یک طرف صورت و دست و پای یک طرف بدن
- کاهش ناگهانی قدرت بدن ، تعادل بدن و قوای حسی
- به هم خوردن تعادل بدن به طور ناگهانی که احتمالا با حالت تهوع ، استفراغ کردن ، تب ، سسکه و یا قورت دادن غذا ها به سختی
- بیهوش شدن فرد و بی اختیاری ادرار و مدفوع

آموزش‌های حین بستری :

- آموزش در رابطه با نوع علائم و نحوه بروز آن با توجه به شدت و وسعت محل سکته مغزی روشهای خود مراقبتی متفاوت است
- آموزش در رابطه با گفتار درمانی - کاردرمانی - فیزیوتراپی
- آموزش در رابطه با عوارض جانبی داروها
- هشدارهای ایمنی بخصوص در مواقع بلند شدن از تخت
- آموزش در مواقع تغییرات خلق و توصیه به مدیریت استرس

آموزش‌های حین ترخیص:

- تشویق فرد به ورزش و توانبخشی روزانه
- تشویق به انجام کارهای ساده و روزمره
- همکاری با مددکاران اجتماعی
- تغییرات موثر در منزل مثل جمع کردن وسایل غیر ضروری در جهت کاهش آشفتگی
- توصیه به الگوی خواب مناسب در محیط آرام و به دور از استرس
- توصیه به مشورت با پزشک در رابطه با مصرف مکملهای اضافی
- توصیه به استفاده از تشکهای ضد لغزش
- آموزش در رابطه با ایمنی بیمار در منزل
- توصیه در صورت نیاز به گروه های پشتیبانی و شرکت در برنامه های بازتوانی
- کنترل قند خون و فشار خون
- عدم مصرف دخانیات و الکل

تهیه و تنظیم : تیم آموزش سلامت بیمارستان بهار ۱۴۰۲

فهرست منابع:

- پرستاری داخلی و جراحی برونر سوارث
- سایت ویکی پدیا دانشنامه آزاد
- دانشنامه رشد
- www.ir.Teb.com

وبسایت بیمارستان: Www.alihospital.ir

